

Зошит
для самотійної
роботи
з української мови
2 клас
І семестр

Упорядник: Захлібна С. В.

ДОРОГІ ДРУГОКЛАСНИКИ!

Перед вами зошит-тренажер для кращої підготовки до тематичного оцінювання навчальних досягнень з української мови за I семестр.

Виконуючи ці завдання, ви маєте змогу самостійно перевірити чи добре засвоїли навчальний матеріал по даних темах, як вмієте застосовувати набуті знання.

Перед виконанням кожного завдання уважно прочитайте, що потрібно виконати. Знайдіть і повторіть, або вивчіть відповідне правило, яке допоможе правильно дати відповідь на запитання. Всі завдання виконуйте безпосередньо в посібнику. Роботу виконуйте спокійно, уважно, охайно.

Намагайтеся писати каліграфічно, працювати старанно й самостійно. А якщо раптом щось не зрозумієте – звертайтеся по допомогу до друзів, батьків, учителя. Не забувайте про словники – вчіться ними користуватися.

Успіхів вам!

Автор

Мої поради:

- **Перевір готовність свого робочого місця.**
- **Роздивись подібні вправи, над якими працювали у класі.**
- **Повтори потрібні для виконання завдання правила.**
- **Не поспішай, не відволікайся, але й не працюй до повної втоми – роби перерви.**
- **Виконавши завдання, зроби перевірку.**
- **Вір – у тебе все вийде!**

УВАГА!

В тестовій формі завдання мають три варіанти відповідей, з яких лише одна правильна, котру потрібно записати у квадратик, позначивши відповідною буквою. Правильно виконані тести дають вам можливість отримати по 2 бали за кожний тест.

Завдання на каліграфічне та грамотне списування дає змогу отримати – 4 бали.

Підготовка завдання з української мови

1. Виконання завдання розпочинай з роботи над помилками. Повтори правила, які забув.
2. Вивчи правило, яке потрібне для виконання наступного завдання. Наведи приклади.
3. Прочитай завдання до вправи, потім усю вправу.
4. Спочатку усно, а потім письмово виконай завдання до неї.
5. Перевір усю роботу.

Правило перевірки

- Перевір зміст написаного, а потім – його грамотність.

Перевірка змісту речення

1. Перечитай речення вголос.
2. Перевір, чи не пропущені слова у реченні.
3. Визнач, про що говориться в реченні, чи буває так насправді.

Перевірка грамотності написаного

1. Читай кожне слово по складах і виділяй кожен склад.
2. Перевір, чи не пропустив букв.
3. Подумай, яке правило можна застосувати при написанні кожного слова.
4. Якщо виникли сумніви, перевір написання слова за словником.

Правила списування речення або тексту

1. Прочитай речення (текст).
2. Подумай, чи розумієш ти, про що йдеться у реченні (тексті).
3. Прочитай уважно кожне речення. Запам'ятай, як пишуться слова в реченні.
4. Списуй частинами або цілими реченнями.
5. Перевір правильність написаного.

Бажаю успіхів, творчого потенціалу для досягнення мети.

УКРАЇНСЬКА МОВА

I семестр

ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ, ЗДОБУТИХ У 1 КЛАСІ.

Опрацювавши програмовий матеріал, учень/учениця повинні вміти:

- **знає і правильно називає** букви українського алфавіту;
- **розрізняє** великі і малі, друковані і рукописні літери;
- **пояснює** зміну значення слів у зв'язку зі зміною одного, голосного або приголосного звуку (*сон - син; білка - гілка*);
- **співвідносить** кількість складів у слові з кількістю голосних звуків;
- **не розриває** злиття приголосного з голосним при переносі частини слова з рядка в рядок;
- **застосовує** правило перенесення слів зі збігом приголосних (*ша-пка і шап-ка*);
- **не відриває** при переносі літер **ь, й** від попередньої літери;
- **розрізняє** слова і речення; пише слова в реченні окремо одне від одного;
- **списує** слова і речення з друкованого шрифту.

Каліграфічне письмо: Написання великих та малих букв українського алфавіту. Вимова та написання слів: *азбука, абетка, алфавіт, вересень, виразно, буква, літера, ганок, читання, театр, уклонитися, уклін, уклінно, олень, завдання, ведмідь.*

ЗВУКИ І БУКВИ

Опрацювавши програмовий матеріал, учень/учениця повинні вміти:

- **виконує** усно звуковий і звуко-буквений аналіз слів із 4-5 звуків;
- **виконує під керівництвом учителя** аналітико-синтетичні і конструктивні навчальні дії зі словами на звуковому (буквеному) рівні;
- **уміє** правильно прочитати (напам'ять або із запису) український алфавіт;
- **розташовує** 5-6 слів за алфавітом з орієнтацією на першу літеру;
- **вимовляє** слова так, щоб чітко було чути наголошений звук (не розтягуючи слово по складах);
- **правильно наголошує** слова, передбачені програмою;
- **ділить** дво-, трискладові слова на склади;
- **перелічує** голосні звук (шість) і **н а з и в а є** букви на їх позначення (десять);
- **впізнає** голосні звуки на слух та за вимовною ознакою (відсутність перешкоди на шляху видихуваного повітря);
- **правильно вимовляє** (самостійно або слідом за вчителем) слова з ненаголошеними голосними [е], [и];
- **впізнає і розрізняє** на слух та за способом вимовлення приголосні звуки (утворення перешкоди на шляху видихуваного повітря);
- **розрізняє** на слух та способом вимовлення тверді і м'які, дзвінкі і глухі приголосні (самостійно або за допомогою вчителя);
- **правильно вимовляє** слова з дзвінкими приголосними звуками в кінці слова і

складу перед глухим;

- **правильно вимовляє, читає і списує** слова з апострофом у процесі виконання навчальних вправ під керівництвом учителя.

ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ ПО ТЕМІ «ЗВУКИ І БУКВИ»

1. Записати слова, поділивши їх для переносу:

Сім'я, знання, гайка, читає, огірок, день, ялина, гість.

2. Прочитай. Встав пропущені букви, спиши слова за алфавітом.

Гор__ик, __абрика, за__вонив, с__годні, кра__на, а__рус, б__ола,
дзи__а.

3. Випиши з 2 завдання слова, в яких однакова кількість букв і звуків.

4. Прочитай. Встав, де потрібно, пропущені букви або апостроф.

У виділених словах підкресли двома рисочками букви, що позначають м'які приголосні звуки.

Пір....я, зна.....я, росли....а, в....ється, гі.....я, м....ясо, взу.....я, годи....а, бур....ян.

5. Записати два слова, у яких букв більше, ніж звуків.

6. Дібрати й записати слова протилежні за значенням.

Раненько-_____

Радість- _____

7. Підкреслити букви, що позначають м'які приголосні звуки.

Сяду на пенюк, з'їм пиріжок.

8.Зроби звуко-буквений аналіз слів:

дзвінкий — _____

ягоди - _____

9. Записати слова (1-2):

а) із м'яким знаком у
середині _____

б) із м'яким знаком у
кінці _____

в) із апострофом:

г) із подовженими
приголосними _____

д) із буквосполученням
йо _____

є) із буквосполученням
ьо _____

10. Встановити зв'язок слів у реченні.

Прийшли кізоньки до швидкої річки.

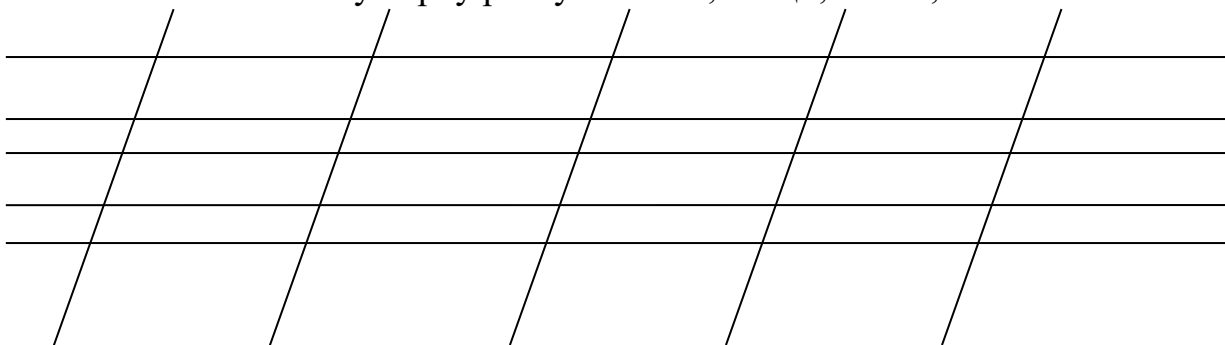
Словникові слова

Поставити наголос над словами, вставити пропущені букви:

Батьківщ__на, г__рой, д__тина, пон__ділок, ч__рвоний, в__дмідь,
д__ван, жа__воронок, за__ць, пр__дмет, ч__тання.

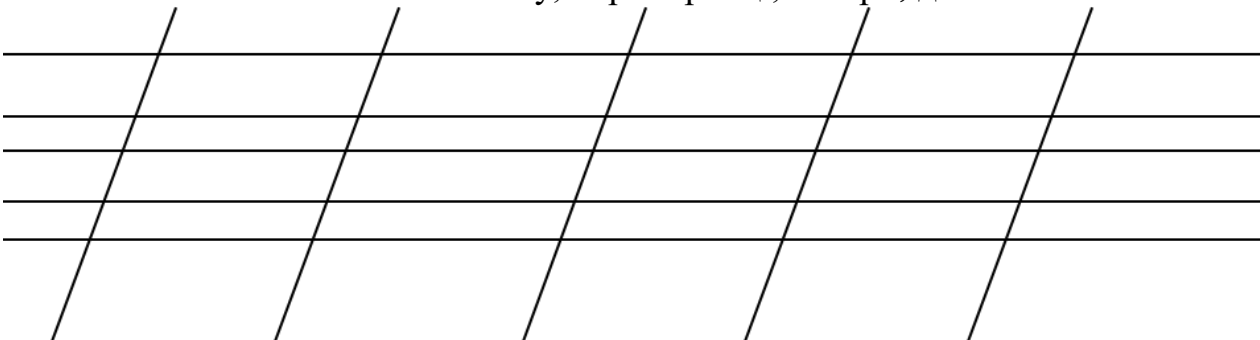
11. Прочитай речення. Розташуй назви дерев у реченні за алфавітом. Запиши утворене речення.

У міському парку ростуть клени, акації, осики, тополі.

12. Прочитай речення. Розташуй назви квітів у реченні за алфавітом. Запиши утворене речення.

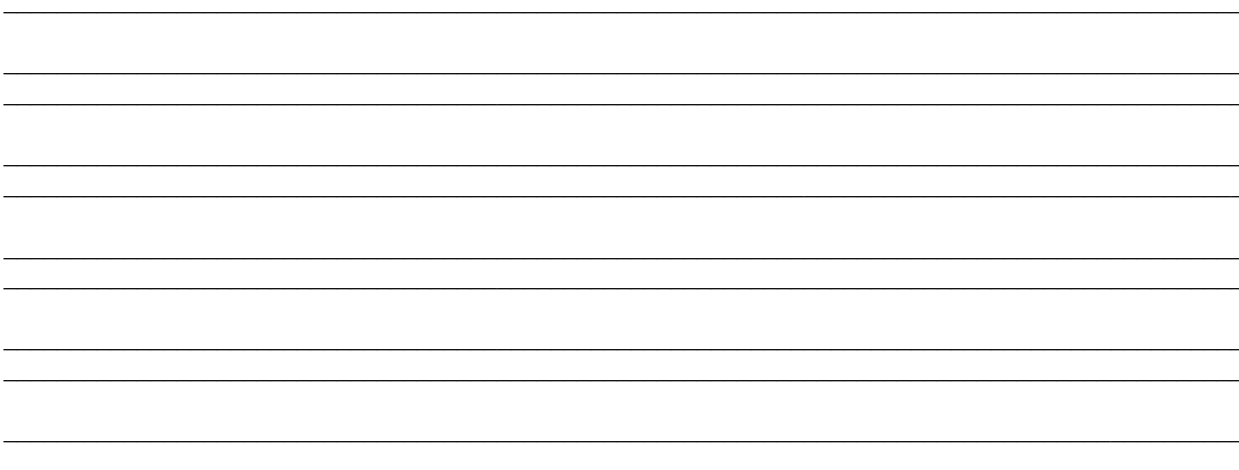
Біля хати мама сіяла матіолу, чорнобривці, айстри, дзвіночки.

Прочитай і каліграфічно спиши уривок із оповідання Дмитра Чередниченка. Підкресли склади зі звуками г та ґ. Як треба вимовляти звук [ґ]?

Ґуля

Ґриць вийшов на ганок. А тут гуси: «Ґа-ґа-ґа!». О-о, хлопче, не лови ґав, бо пропали штани. Якби Ґриць зачинив двері на ґанку, то й гуси заспокоїлись би. А він зчинив ґвалт і ну втікати...

Спишіть каліграфічно текст

Вересень

Чому це бринить у повітрі довгий звук срібних дзвіночків? Це після канікул школярі ідуть до школи. Разом із ними ідуть уперше сотні першокласників. Вони такі урочисті, охайні, з портфеликами в руках. У портфелях: зошити, олівці, ручки та перший підручник «Буквар». Школярі поспішають разом із батьками.

У добру путь, маленький школярику!

- У першому реченні підкресліть слова, у яких є три букви, що позначають голосні звуки.

[illegible]

Спишіть каліграфічно текст.

Ось і осінь. Навколо невимовна краса! Вона заворює на кожному кроці. Он ясен метелики пускає. У тих метеликах ясенове насіння. Його має посіяти ясен, щоб нові ясенки повиростали.

Ураз зашуміло, загомоніло, залементувало! То налетіла зграя граків. Сіли на березу, горіхи в лапках тримають і викльовують із серединки зернятка. Ох і метикуваті!

- У першому реченні підкресліть букви, які позначають м'які приголосні звуки.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ПЕРЕВІРНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ПО ТЕМІ: «ЗВУКИ І БУКВИ»

- 10

- ☐ **Правильно поділено на склади для переносу слово**
 А кул-ька Б кукуруд-за В ліній-ка
- ☐ **Правильно поділено на склади для переносу слово**
 А акаці-я Б пе-ньок В поль-овий
- ☐ **Правильно подана кількість звуків і букв у слові *дощить***
 А 6 зв., 6 б. Б 7 зв., 6 б. В 6 зв., 7 б.
- ☐ **У слові *дзвін* усі приголосні**
 А дзвінкі Б глухі В тверді
- ☐ **У слові *папка* всі приголосні**
 А дзвінкі Б глухі В м'які
- ☐ **У слові *ляля* всі приголосні**
 А м'які, дзвінкі Б м'які, глухі В тверді, дзвінкі
- ☐ **Перевірним словом до слова *синочок* є слово**
 А сини Б син В синок
- ☐ **Перевірним словом до слова *степовий* є слово**
 А степи Б степові В степ
- ☐ **Перевірним словом до слова *широчінь* є слово**
 А ширина Б широко В широкий
- ☐ **Перевірним словом до слова *крижана* є слово**
 А крига Б крижаний В крижинка
- ☐ **Буква *є* позначає 2 звуки у слові**
 А осінне Б синє В біліє
- ☐ **Буква *ї* позначає звуки [йі]**
 А після твердого приголосного
 Б завжди
 В після м'якого приголосного
- ☐ **Правильно визначено кількість звуків і букв у слові *ласують* у рядку**
 А 7 звуків, 7 букв Б 7 звуків, 8 букв В 6 звуків, 7 букв
- ☐ **Правильна схема до слова *маля***
 А [- о = о] Б [= о = о] В [- о - о]

- ☐ Буква *ю* після м'якого приголосного позначає
 А звуки [йа] Б звуки[йу] В звук[у]
- ☐ До слова *насіння* належать приголосні звуки в рядку
 А [нс'н'] Б[нс'н':] В [нсн'н]
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *знання* в рядку
 А [знан:а] Б [знан':а] В [знанн':а]
- ☐ До слова *малювання* належать голосні звуки в рядку
 А [аюаа] Б [ауаа] В [ауая]
- ☐ До слова *малювання* належать приголосні звуки в рядку
 А [млвн':] Б [мл'вн] В [мл'вн':]
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *читання* в рядку
 А[читан':а] Б [читан'а] В[читанн':а]
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *насіння* в рядку
 А[нас'іня] Б [нас'ін':а] В[насі́н'на]
- ☐ Апостроф пишемо після
 А б, п, в, м, р Б б, п, в, м, ф, р В б, п, в, м, ф
- ☐ Апостроф пишемо перед
 А я, ю, є Б я, ю, є, ї В я, ю, є, а, ї
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *п'ять* у рядку
 А [пйат] Б [пй'ат'] В [п'йат']
- ☐ Апостроф треба писати в слові в рядку
 А св..ято Б пір..я В бур..як
- ☐ Апостроф треба писати в слові в рядку
 А дерев.. яний Б духм..яний В кучер..явий
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *дев'ять* у рядку
 А [- о = = о -] Б [- о - = о =] В [= о – о -]
- ☐ Правильно подана звуко-буквена схема до слова *б'ють* у рядку
 А [- = о =] Б [- - о =] В [= - о =]

СЛОВО. ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА. СЛОВА, ЩО НАЗИВАЮТЬ ПРЕДМЕТ, ОЗНАКУ ПРЕДМЕТІВ.

Опрацювавши програмовий матеріал, учень/учениця повинні вміти:

- **впізнає** слова, які відповідають на питання *який?, яка?, яке?, які?* окремо та в реченнях, у тексті;
- **правильно** ставить питання до прикметників різного роду й числа;
- **знаходить** серед прикметників слова з подібним протилежним значенням;
- **добирає** такі слова з допомогою вчителя та самостійно;
- **утворює** словосполучення іменників з прикметниками;
- **добирає** до відомого предмета відповідні ознаки;
- **впізнає** слова-назви самостійно або з допомогою вчителя; ставить до них питання;
- **самостійне** складання загадок.
- **розрізняє** слова, що називають предмети, ознаки, дії;
- **розподіляє** ряд слів на 2 групи за смисловою ознакою; доповнює кожну групу 2-3 словами;
- **добирає** самостійно 4-6 слів, які відповідають на різні питання (*хто?, що?, який?, яка?, яке?, які?, що робить?, що роблять? та ін*);
- **доповнює** речення одним-двома словами за змістом;
- **розпізнає** слова, близькі і протилежні за значенням;
- **виявляє** в ряду слів ті, що є близькими або протилежними за значенням;
- **розподіляє** слова на групи за значенням та питаннями (за частинами мови);
- **розрізняє** іменники, які відповідають на питання *хто? і що?*;
- **змінює за зразком іменники**, які відповідають на питання *хто?, що?*, за числами (один - багато);
- **впізнає** слова, які відповідають на питання *який?, яка?, яке?, які?* окремо та в реченнях, у тексті;
- **правильно** ставить питання до прикметників різного роду й числа;
- **знаходить** серед прикметників слова з подібним протилежним значенням;
- **добирає** такі слова з допомогою вчителя та самостійно;
- **утворює** словосполучення іменників з прикметниками;
- **добирає** до відомого предмета відповідні ознаки;
- **впізнає** слова-назви самостійно або з допомогою вчителя; ставить до них питання;
- **виявляє і добирає** синоніми й антоніми (без уживання термінів) зі значенням дії;
- **впізнає** в реченні, тексті службові слова, пише їх окремо від інших слів;
- **пов'язує** між собою слова, частини складного речення за допомогою

службових слів;

- **впізнає** в реченні, тексті загальноновживані прийменники, використовує їх у мовленні.

Порада. *Занотуй правила про слова, що називають предмети, ознаки, дії.*

Збагачуй свій словник: : предмет, портфель, диван, глечик, склянка, каструля, шафа, стілець, ясен, календар, черевики, шістнадцять, неділя, понеділок, середа, четвер, ім'я, по батькові, прізвище, черговий увімкнути, вимкнути, вимикати, вимикач, ковдра, одіяло вулиця, Київ, метро, ознака, гудзик, іній, ковзатись, ковзанка, ковзани, килим, парасолька, жайворонок .

ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ ПО ТЕМІ «СЛОВО»

1. Прочитай речення. Встав пропущену букву в словах.

Донечка ..ілія в саду садила ..ілії. У ранковому небі погасла остання ..ірка. Корова ..ірка паслася на лузі.

2. Прочитай речення. Встав пропущену букву в словах.

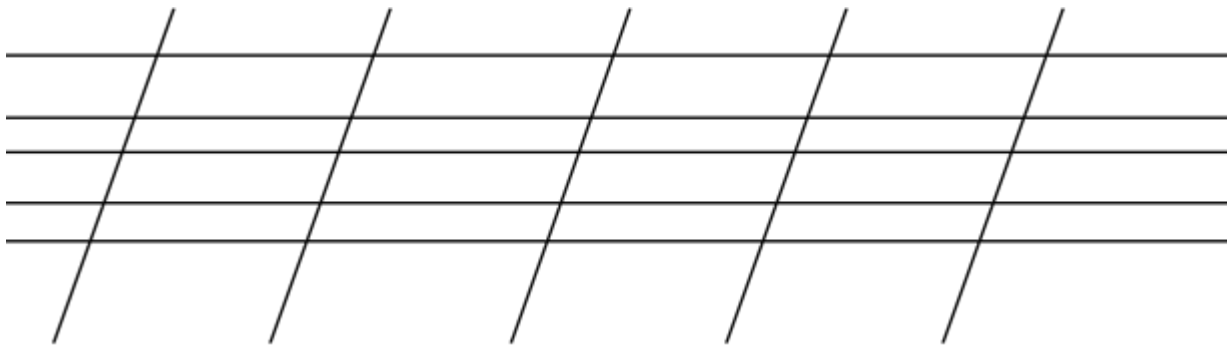
На клумбі зацвіла червона ..вітка. Коза ..вітка дивилася на бабуню добрими очима. У селі ..ишеньки в садах дозріли ..ишеньки.

3. Прочитай речення, ставлячи іменники в дужках у множині. Запиши утворене речення.

Одяглися (дерево) й (кущ) у багряні та жовті (плащ).

4. Прочитай речення, ставлячи іменники в дужках у множині. Запиши утворене речення.

Розквітають у траві (сонечко) маленькі. Це (кульбабка) золоті, (зірочка) кругленькі.

5. Спишіть каліграфічно текст.

Лелека живе на старому в'язі з лелечихою й лелеченятами. До в'яза прибігають Тарасик, Гриць, Миколка й Тетянка. Птахи летять на луги, до Десни. Лелеченята неохоче злітають у небо. Плавню летять до річки. Це їх перший політ.

- У другому реченні підкресліть слова-назви істот.

текст.

Blank lines for handwriting practice.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

6. Спишіть каліграфічно текст.

Слово

Слово – це мудрість народна, яку нам дано в спадок від діда-прадіда. Давайте згадаємо народні приказки й прислів'я, де згадується *слово*.

«Де багато слів, там мало діла», «Сказано – зав'язано», «Краще не обіцяти, як слова не держати» та багато інших.

Мова збагачується новими словами. Ці слова приходять з інших мов. Але є й такі слова, які повернулися в нашу мову зі старих часів. Переважно – це назви православних свят.

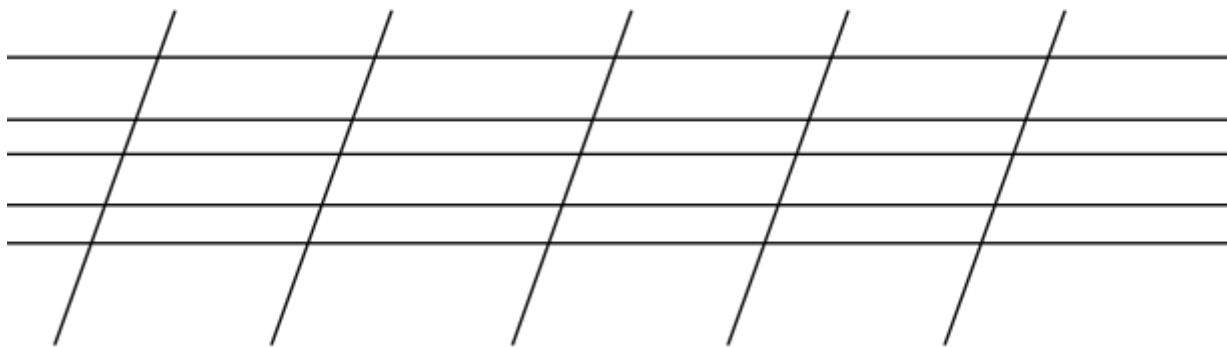
- З першого речення випиши слова-назви істот.
- Поясни зміст приказки та прислів'їв, що згадані в тексті.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.

7. За змістом речення добери пропущений прикметник до іменника. Запиши утворене речення.

[illegible]

По небу повзли ... хмари. На землю повалив ... сніг.

ПЕРЕВІРНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ПО ТЕМІ: «СЛОВО»

- ☐ 1. Іменник називає:
А число Б предмет В ознаку предмета
- ☐ 2. Познач рядок, де записані лише іменники.
А Дніпро, синій, дощ Б ведмідь, літо, Ольга
- ☐ 3. Познач рядок, де записані лише іменники.
А лисиця, Київ, ранок Б Катерина, іній, морозний
- ☐ 4. На питання *хто?* Відповідають усі слова в рядку:
А трактор, хліб, земля
Б тракторист, хлібороб, земельний
В тракторист, хлібороб, землероби
- ☐ 5. На питання *що?* Відповідають усі слова в рядку:
А гарбуз, гриби, буряк
Б білка, ведмідь, синиця
В лісник, ліс, лісовик
- ☐ 6. Усі слова - назви істот записані в рядку:
А курка, корівка, лікар
Б курятник, корівка, лікарня
В курятник, корівка, лікар
- ☐ 7. Усі іменники, які вказують на один предмет, записані у рядку:
А кущ, гриб, листок
Б листки, гриби, кущ
В гриби, листок, кущі
- ☐ 8. Усі іменники, які вказують, що предмет один, записані у рядку:
А килим, хустка, віночок
Б килими, хустки, віночки
В килим, хустки, віночок
- ☐ 9. Усі іменники, які вказують, що предметів багато, записані в рядку:

А дерево, кущ, трави

Б дерева, кущі, трави

В дерева, кущі, трава

☐ **10. Велику букву пишемо:**

А в іменах, по батькові та прізвищах

Б в останньому слові речення

В у слові-назві істоти

☐ **11. До слова *кванитися* близьким за значенням є слово у рядку**

А поспішати

Б плентатися

В хвилюватися

☐ **12. До слова *старий* є слово з протилежним значенням у рядку**

А малий

Б рідний

В новий

☐ **13. Усі іменники, до яких можна дописати слово *він*, записані в рядку**

А місяць, роса, яблуко

Б місяць, дуб, горіх

В місяць, роса, горіх

☐ **14. Усі іменники, до яких можна дописати слово *вона*, записані в рядку**

А зоря, роса, вода

Б зоря, місяць, дуб

В зоря, роса, горіх

☐ **15. Прикметник указує на**

А назву числа

Б назву предмета

В ознаку предмета

☐ **16. Прикметник відповідає на питання:**

А Хто? Що?

Б Який? Яка? Яке? Які?

В Які? Хто?

☐ **17. Прикметники є у прислів'ї в рядку:**

А Більше слухай – менше говори.

Б Одне – молоти язиком, а друге – орати плугом.

В На язык гарячий – до роботи ледачий.

☐ **18. До слова *холодні* ставиться питання:**

А який?

Б які?

В яке?

☐ **19. До слова *весела* ставиться питання:**

А які?

Б яке?

В яка?

РЕЗУЛЬТАТОМ ЦІЄЇ ПРАЦІ Є ТВОЇ ЗНАННЯ ТА ДОСВІД!!!

Хвилинки відпочинку

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКИ «ЕНЕРГІЗАТОРИ»:

Ми – берізки і кленці.

В нас тоненькі стовбурці. (*Встати*)

Ми в стрункі стаєм рядочки,

Випрямляєм гілочки! (*Руки перед собою*).

Ледь зіп’явшись з корінців,

Дістаємо промінці. (*Руки вгору*).

Ми стискаєм їх вогонь

В зелені своїх долонь. (*Стискання кулаків*).

Хилять свіжі вітерці

Вліво – вправо стовбурці. (*Нахили тулуба*).

Ще й верхівки кожен ряд

Нахиля вперед – назад. (*Вправи для шиї*).

Буратіно потягнувся.

Раз нагнувся, два нагнувся.

Руки в сторону розвів –

Мабуть, ключик загубив.

А щоб ключик відшукати,

Треба нам навшпиньки стати.

ПОСАДИМО ГАЙ

Щоб красувався рідний край

В зеленому гіллі,

Посадим на горбочку гай – (*копають*)

Сосну й дубки малі! *(розводять руки)*
Високі стануть дерева, *(піднімаються навшпиньки)*
Підіймуться до хмар. *(піднімають руки)*
У гаї житимуть: сова, *(махи руками, як птахи)*
Зозуля і шишкар.
Тут зійдуть проліски ясні, *(присіли і поступово підіймаються)*
Фіалки і розмай.
Розквітне ними навесні
Увесь зелений гай.
Протопче лиска тут сліди, *(імітують)*
Прискоче й зайчик сам...*(стрибають)*
І люди, що прийшли сюди, *(йдуть на місці)*
Спасибі скажуть вам. *(поклонилися)*

<i>Ми по вулиці ідемо,</i>	<i>Йдемо по «зебрі» прямо ми.</i>
<i>Гарно всі себе ведемо.</i>	<i>До театру всі прийшли,</i>
<i>Ось і «зебра». Зупинися!</i>	<i>Тихо в залу всі зайшли,</i>
<i>Вліво, вправо подивився.</i>	<i>Зайняли свої місця.</i>
<i>Вільно скрізь, машин нема.</i>	<i>Почалась вистава ця.</i>

Хто ж там, хто ж там так стомився

І наліво похилився?

Треба дружно всім нам стати,

Фізкультпаузу почати.

Руки в боки, вгору, вниз.

Раз, два, три – не помились!

Ляльки плескати всі уміють,

Своїх ручок не жаліють.

Ось так, ось так, ось так -

Своїх ручок не жаліють.

Ляльки тупати всі уміють,

Своїх ніжок не жаліють,

Ось так, ось так, ось так –

Своїх ніжок не жаліють.

Зараз і ми підем,

Танцювати почнем.

Ось так, ось так, ось так.

Готуємось, друзі, до нової вправи:

Сплетені пальці за голову ставим.

Ось і готовий дружний наш клас:

Руки вгору підняти на «раз»,

«Два» - опускаєм, видихаєм,

Наче той котик, хребет вигинаєм,

Ну а тепер, як папуга літаєм.

Встаньте, діти, посміхніться,

Землі нашій поклоніться

За щасливий день вчорашній.

Ви до сонця потягніться.

Веретеном покрутіться.

Раз – присядьте, два – присядьте

І за парти тихо сядьте.

Ми мандруєм, ми мандруєм,

Україною крокуєм.

Ось побачили Карпати:

Як вершину нам дістати?

Заглядаємо в озерця –

Не торкнутися нам дна!

Так ми довго, довго йшли,

Поки в Крим ми не прийшли.

В морі плаваєм, ниряєм,

На березі засмагаєм,

Дивимось на небо: в голубій імлі

Хмарки пропливають,

Мов космічні кораблі.

Час наступає взятись за діло

І повернутись вправо і вліво,

Двічі наліво, двічі направо,

Будемо мати гарну поставу.

СОВЕНЯТА (для очей)

Сплять маленькі совенята.

Раз! – розкрили оченята.

Подивилися навколо,

Потім вгору і додолу.

Оченята – блим, блим, блим!

Відпочити треба їм!

Вправо, вліво оченята

Повертали совенята.

Совенята будуть спати,

А ми будемо писати.

Щось не хочеться сидіти, треба трохи відпочити.

Руки вгору, руки вниз на сусіда подивись.

Руки вгору, руки в боки, і зроби чотири кроки.

Вище руки підніміть і спокійно опустіть.

Розведіть їх в сторони. Плесніть, діти, кілька раз.

За роботу! Все гаразд.

Лапки в боки, вгору вушки – скачуть білочки – подружки.

Раз, два, три, чотири, п'ять – по гілках вони летять.

Кожен ранок на галяві спритно роблять різні вправи...

Раз, два, три, чотири, п'ять – люблять білочки стрибать!

Сів метелик на травичку і рахує рахівничку,

Раз, два, три – ти, метелику, лети.

Крильця вже за головою, тож дивись перед собою.

Випрямляємо хребет, крильця зводимо вперед,

Мов метелики літаєм, крильця зводим, розправляєм.

Я біжу, біжу по гаю, я метелика впіймаю.

А метелик не схотів, геть від мене полетів.

Полетів на лужок, заховався між квіток.

Я іду, іду, іду – метелика не знайду.